

La paga del sábado - Beppe Fenoglio

Després de formar part de la resistència antifeixista, Beppe Fenoglio (1922-1963) no va tenir gaire sort amb la literatura. Les seves obres més valorades van aparèixer de manera pòstuma: *Una qüestió privada* i *La paga del sábado*. Si la primera mostra un episodi entre èpic i líric de la resistència, la segona en podria ser la continuació, ja que presenta les dificultats d'integració d'un antic partisà.

Segons Italo Calvino, Fenoglio va ser el primer autor que va retratar veraçment -sense exemplaritat ni maniqueïsmes- el paisatge moral de la guerra. *La paga del sábado* planteja les dificultats que té l'antic partisà Ettore per adaptar-se a la pau, és a dir, per retornar a les convencions laborals, amoroses i familiars després de viure anys d'excepció. Com els antics combatents de tantes guerres, Ettore se sent com la prolongació absurda del que va ser, es pregunta per què va sobreviure i aprèn a conviure, més mal que bé, amb la desesperació.

Però el mèrit de Fenoglio no es limita al del pioner. El seu estil, directe i descarnat, vívid sense caure en l'escabrositat, és un model de prosa que recorda, d'una banda, l'humanisme documentat del millor Simenon, i, de l'altra, el cinema neorrealista italià, on la violència –accidental, intranscendent- duu el germen de l'existencialisme. Els moviments incessants d'Ettore, el guerrer reclòs en una quotidianitat lleugera i insuportable, són una paràbola del seu estat d'ànim. *La paga del sábado*, que inclou el suspens propi del gènere negre, es llegeix amb la intensitat d'un conte i deixa en la ment del lector el mateix regust que hi deixen els mites.